KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 13.9.2006
KOM(2006) 502 v konečném znění

SDĚLENÍ KOMISE RADĚ, EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ

Uvádění znalostí do praxe: široce založená inovační strategie pro EU

SDĚLENÍ KOMISE RADĚ, EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ

Uvádění znalostí do praxe: široce založená inovační strategie pro EU

1. NAŠE BUDOUCNOST ZÁVISÍ NA INOVACÍCH

Hospodářská globalizace, která s sebou přináší nové příležitosti a nové výzvy, za pozoruhodně krátkou dobu zcela změnila světový hospodářský řád. V tomto novém ekonomickém řádu nemůže Evropa soupeřit s konkurencí, pokud nezačne být vynalézavější, lépe reagovat na potřeby a preference spotřebitele a více inovovat.

Evropské občany znepokojují závažné problémy: od klimatických změn aúbytku neobnovitelných zdrojů až po demografické změny a nově vznikající potřeby v oblasti bezpečnosti, které si žádají společné kroky na ochranu evropského způsobu života, v němž se snoubí hospodářská prosperita se solidaritou. Tyto důvodné obavy je třeba proměnit v příležitost zlepšit celosvětovou hospodářskou **konkurenceschopnost** Evropy. Čím rychleji dokáže Evropa reagovat, tím vyšší má naději na úspěch a tím větší šanci, že její přístup poslouží jako celosvětový vzor. Komise je přesvědčena, že inovace v širokém smyslu slova, od ochrany životního prostředí přes ekologické inovace až po zlepšení životních podmínek jednotlivce prostřednictvím inteligentnějšího budování infrastruktury, jsou jednou z hlavních odpovědí na největší znepokojení občanů ohledně jejich budoucnosti.

Evropská unie má mimořádný inovační potenciál. Evropa má dlouholetou tradici zásadních vynálezů. Disponuje kreativními lidmi a může stavět na své kulturní rozmanitosti. Položila základy pro jeden z největších jednotných trhů na světě, na němž lze obchodovat s inovativními výrobky a službami ve velkém. Má také tradici silného a důvěryhodného veřejného sektoru, kterou by měla využít.

Byla již přijata řada významných opatření k modernizaci hospodářství EU. **Lisabonská strategie pro růst a zaměstnanost**[1] zahájená v roce 2005 stanovuje komplexní soubor politik a reforem navržených tak, aby činily evropský právní a hospodářský rámec vstřícný kinovacím. To zahrnuje velmi důležitý cíl zvýšit výdaje na výzkum a vývoj, které by měly dosáhnout až 3 % HDP. Dohoda o novém finančním rámci, včetně politiky soudržnosti, sedmý rámcový program pro výzkum a vývoj a rámcový program pro konkurenceschopnost a inovaci poskytují významné finanční prostředky zaměřené na inovace. **Sdělení Komise „Více výzkumu a inovací“[2] z října 2005** stanoví program 19 oblastí činností pro Společenství i členské státy, které jsou prováděny podle plánu.

Členské státy podnikají kroky ve prospěch inovací v rámci **národních programů reforem** (National Reform Programmes, NRP) na základě integrovaných hlavních směrů obnovené lisabonské strategie pro růst a zaměstnanost. Ukazatel výsledků v oblasti evropských inovací

---

1 „Společné akce pro růst a zaměstnanost: Lisabonský program Společenství“, KOM(2005) 330, 20.7.2005.

2 „Více výzkumu a inovací – investice ve prospěch růstu a zaměstnanosti: společný přístup“, KOM(2005) 488, 12.10.2005.

(TrendChart)[3] poskytuje jasný obrázek o našich výsledcích v oblasti inovací a o vnitrostátních inovačních systémech členských států a jejich silných a slabých stránkách. Umožňuje podrobné sledování pokroků.

Navzdory tomuto existujícímu silnému politickému zaměření na inovace se EU dosud dostatečně nevypořádala se svými nedostatky a její ekonomika se dosud nestala natolik inovativní ekonomikou, jakou potřebuje být. Zpráva „Creating an Innovative Europe" (Vytváření inovativní Evropy) [4] (tzv. Ahova zpráva) stanovila hlavní důvody, které vysvětlují, proč tento potenciál zatím nebyl plně využit, a vyzvala k realizaci naléhavých kroků dříve, „než bude pozdě". Odhalila, že je zejména **zapotřebí dosáhnout toho, aby podnikatelské prostředí bylo vstřícnější k inovacím**.

Komise je přesvědčena, že je zapotřebí ještě více – Evropa se musí stát skutečnou znalostní **společností vstřícnou k inovacím**, kde se veřejnost inovací neobává, nýbrž je vítá, a kde není inovacím bráněno, nýbrž jsou podporovány a jsou součástí hlavních hodnot společnosti, která chápe, že prospívají všem jejím občanům. Proto Evropská rada na svém jarním zasedání vyzvala Evropskou komisi, aby předložila **„širokou inovační strategii pro Evropu,** která promítne investice do znalostí do výrobků a služeb".

Toto rámcové sdělení takovou strategii předkládá: zejména reaguje na doporučení obsažená v Ahově zprávě. Předkládá rámec pro posunutí inovací kupředu tím, že svedou dohromady různé oblasti politik, které mají význam pro inovace. Jeho cílem je tvořit rámec politické diskuze o inovacích na vnitrostátní i evropské úrovni. Vykresluje nejdůležitější plánované nebo probíhající iniciativy, stanovuje nové oblasti pro akce a zejména zavádí cílenější strategii pro usnadnění tvorby nových inovativních produktů a služeb ve slibných oblastech ajejich uvádění na trh – v „rozhodujících trzích". Pro provedení tohoto rozsáhlého programu sdělení nenavrhuje vytvořit nové struktury, namísto toho staví na existujícím právním a institucionálním rámci obnoveného lisabonského partnerství pro růst a zaměstnanost, který již vytvořil politická východiska pro partnerství mezi členskými státy a Komisí.

Evropa dnes nepotřebuje nové závazky, potřebuje **politické vedení a rozhodné kroky.** Místo zachovávání zavedených struktur, které se ukázaly jako nedostatečné pro reakci na výzvy 21. století, musejí být členské státy připraveny investovat do předjímání a zvládání strukturální změny. To vyžaduje zejména přerozdělení více zdrojů na vzdělávání, informační a komunikační technologie, výzkum a tvorbu kvalitních pracovních příležitostí a růstu. Nový finanční rámec EU pro období 2007 – 2013 je prvním krokem tímto směrem. Stejnou změnu priorit je třeba realizovat na vnitrostátních úrovních.

EU se může stát komplexně inovativní jedině při zapojení všech aktérů a zejména pokud existuje tržní poptávka po inovativních produktech. Tato široká strategie zapojuje všechny strany – podniky, veřejný sektor i spotřebitele. Děje se tak, protože inovační postup nezahrnuje pouze aktéry z podnikatelské sféry, ale též orgány veřejné správy na vnitrostátní, regionální a místní úrovni, organizace občanské společnosti, odborové svazy a spotřebitele. Toto široké partnerství pro inovace vytvoří účinný kruh, v němž nabídka nových nápadů a poptávka po nových řešeních současně tlačí i táhnou inovace. Inovace jsou závislé na silné poptávce spotřebitelů a občanů po nových a inovačních výrobcích a službách. Proto kromě

---

[3] TrendChart – inovační politika v EU – viz http://trendchart.cordis.lu/

[4] „Creating an Innovative Europe" (Vytváření inovativní Evropy): zpráva nezávislé skupiny odborníků o výzkumu, vývoji a inovacích, která byla jmenována po summitu v Hampton Court Summit a kterou vedl pan Esko Aho.

vytvoření optimálního rámce a možností inovovat musí existovat trh vstřícný k inovacím a poptávka po výsledcích. To zase vyžaduje zejména důvěru spotřebitelů v tyto výrobky a služby, a zejména v jejich (prokazatelnou) bezpečnost. Důvěra spotřebitelů v neznámé výrobky a služby závisí zčásti na vědomí o existenci kvalitních systémů ochrany spotřebitele. Pro nové subjekty je rovněž snazší proniknout s inovačními produkty na trhy s vysokou důvěrou spotřebitelů.

Je třeba podporovat všechny formy inovací, neboť inovace mohou nabývat i jiných podob, než jsou technologické inovace: například organizační inovace a inovace ve službách. V této souvislosti, zatímco zvýšená hospodářská soutěž tvoří nejúčinnější nástroj stimulace inovací, politická opatření a mechanismy na podporu inovací mohou mít také důležitou úlohu.

Význam komplexnější strategie je zřejmý z výzvy spojené s cílem EU dosáhnout výdajů na výzkum a vývoj ve výši 3 % HDP. Členské státy a Společenství již podnikly významné kroky ke splnění cíle zvýšit veřejné výdaje na výzkum a vývoj do roku 2010 na úroveň 1 % HDP. Přispění soukromého sektoru závisí nejenom na úrovni veřejných výdajů, ale též na zajištění příznivých vyhlídek na návratnost investic do výzkumu a vývoje v Evropě. Tyto vyhlídky zase závisejí na poptávce po inovačních výrobcích a službách, dostupnosti lidí s potřebnými schopnostmi a ctižádostí dodávat tyto výrobky a služby na trh a na právním rámci, který umožňuje jejich rychlé zavádění na vnitřní trh.

2. ZVÝŠENÍ VSTŘÍCNOSTI EU K INOVACÍM

Jeden z důvodů, proč zatím není plně využíván inovační potenciál EU, tkví v přetrvávajících nedostatcích v právním rámci a v trvalém podceňování inovací jakožto důležité hodnoty ve společnosti. To je oblast, kde by orgány veřejné správy na všech úrovních mohly a měly urychleně jednat. Překonání těchto překážek by nám umožnilo dosáhnout výrazného pokroku při vytváření skutečného evropského inovačního prostoru.

2.1. Vzdělávání je podmínkou

V první řadě, bez **vzdělávání** jako klíčové politiky zůstanou inovace bez opory. Vzdělávání musí od samého počátku podporovat nadání a kreativitu. Ve svém sdělení z 10. listopadu 2005 již Komise určila klíčové schopnosti[5], které jsou nezbytné pro život a práci v moderní společnosti a jsou orientované na inovace. Patří mezi ně podnikatelské schopnosti v širším smyslu slova, gramotnost, základní schopnosti v oblasti vědy a matematická schopnost, znalost cizích jazyků, schopnost učit se a sociální dovednosti a kulturní povědomí. Dále mezi ně patří také schopnost práce s digitálními technologiemi, která je nutnou podmínkou pro větší rozšíření informačních a komunikačních technologií a jejich inovačního potenciálu. Prostřednictvím otevřené metody koordinace Komise pomůže usnadnit modernizaci a restrukturalizaci vzdělávacích systémů, aby tyto systémy poskytovaly tyto klíčové schopnosti.

Za velkou výzvu se považuje **nedostatek odpovídajících dovedností,** zejména v oblasti vědy, techniky a informačních a komunikačních technologií. Podle údajů Eurostatu o lidských zdrojích ve vědě a inženýrství dosáhla EU nedávno zvýšení absolutního počtu osob

[5] Návrh doporučení Evropského Parlamentu a Rady o klíčových schopnostech pro celoživotní vzdělávání, Evropská Komise, KOM(2005) 548.

s vysokoškolským vzděláním v oblasti matematiky, vědy a technologií[6], ale celkový podíl osob s vysokoškolským vzděláním v oblasti vědy a techniky stále klesá, v některých zemích se zhoršuje nepříznivá věková struktura v těchto oborech, následkem čehož do budoucna hrozí narušení inovační schopnosti Evropy. To není problém pouze pro většinu nových členských států, ale i pro starší členské státy, jako jsou Rakousko, Německo, Itálie, Nizozemsko a Portugalsko (navzdory určitému zlepšení v absolutních počtech absolventů vědeckých a technických oborů v posledních letech).

Vzdělávací systémy členských států by měly zabezpečit dostatečnou dostupnost klíčových schopností pro podporu inovací. Vzdělávání musí jít s dobou. Jak již bylo dohodnuto v integrovaných hlavních směrech pro růst a zaměstnanost, členské státy byly vyzvány, aby ve svých národních programech reforem přednostně vytyčily ctižádostivé cíle zaměřené na slabiny v těchto oblastech.

Je třeba zvýšit **mobilitu výzkumných pracovníků**, a to jak geografickou, tak mobilitu mezi odvětvími. Z pohledu osvojování nových znalostí a dovedností a nacházení nových uplatnění je nezbytná jak mezinárodní mobilita, tak i strukturální mobilita mezi akademickou obcí a praxí. Z tohoto důvodu je proto nanejvýš důležité vytvořit prostřednictvím provádění evropské strategie rozvíjené Společenstvím i členskými státy otevřený, jednotný a konkurenceschopný trh práce pro výzkumné pracovníky, nabízející atraktivní profesní vyhlídky. Obě strany musí hrát svou úlohu v provádění této strategie, zejména proto, aby výzkumní pracovníci, kteří opustí obor nebo zemi kvůli dočasně atraktivnější kariéře, nebyli ztraceni navždy.

2.2. Využívání potenciálu vnitřního trhu

Na vnitřním trhu přetrvávají překážky. Stále brání mobilitě, připravují podniky o část trhu, kterou by podniky potřebovaly k tomu, aby mohly vydělávat na investicích do výzkumu a inovací, čímž snižují inovační potenciál EU. Tyto překážky postihují nejenom zboží a služby, a zákazníky, kteří k nim hledají přístup, ale i mobilitu pracovníků a dostupnost kapitálu pro podnikání. Má-li být vytvořen evropský inovační prostor, musejí být tyto překážky odstraněny. To by přispělo také ke zvýšení úrovně hospodářské soutěže, která je hlavním stimulem pro inovace.

Komise v současné době provádí **přezkum vnitřního trhu** s cílem stanovit konkrétní priority pro budoucí politiky. Tento přezkum přispěje k tomu, aby byl vnitřní trh vstřícnější k inovacím.

Zvláštní pozornost je třeba věnovat **odvětví služeb**. Toto odvětví nabízí významný a nedostatečně využitý prostor pro inovace[7]. Odvětví služeb vytváří více než dvě třetiny HDP a zaměstnanosti, ale navíc skýtá množství příležitostí pro synergie s průmyslovými inovacemi. Poněvadž velká část inovací ve službách souvisí spíše s modelem podnikání než s vývojem nových technologií, jsou často poměrně přístupné méně technologicky vyspělým regionům. Vstup směrnice o službách v platnost bude důležitým krokem k vytvoření skutečného vnitřního trhu služeb, který bude silně stimulovat inovace. Pro plné využití inovačního potenciálu odvětví služeb je třeba věnovat zvláštní pozornost přístupu malých a středních podniků k financování a řízení inovací. V rámci evropské iniciativy INNOVA vypracuje

---

6 Pracovní dokument zaměstnanců Komise SEK (2006) 639, strana 19 http://ec.europa.eu/education/policies/2010/doc/progressreport06.pdf .

7 Pracovní dokument o inovacích ve službách bude předložen v listopadu 2006.

Komise aktivnější přístup k zakládání a podpoře malých a středních podniků v odvětví služeb, které jsou mladé a inovativní. Bude zejména podporovat efektivnější vazby mezi univerzitami, podnikateli a financemi, díky čemuž by měla v tomot odvětví vzniknout jakási celoevropská „líheň“.

Rozhodující je také vytvořit podmínky, které zvýší návratnost podnikání v EU celosvětově i na trzích, na nichž si evropské vývozy a investice v současné době nevedou dobře, například v Asii. **Otevřené trhy po celém světě** jsou proto důležité pro povzbuzení inovací v EU. Celosvětová propagace norem a standardů EU a novátorské podněty mohou navíc poskytnout evropským společnostem rozhodující výhodu za včasné jednání v duchu níže popsané iniciativy rozhodujících trhů.

2.3. Zlepšení právního prostředí a zajištění účinného rámce práv duševního vlastnictví

Inovace vyžadují právní prostředí, které je předvídatelné, vychází vstříc novému vývoji ve zboží a službách a dokonce k němu povzbuzuje, chrání duševní vlastnictví a poskytuje otevřené interoperabilní standardy. V oblasti zlepšení právní úpravy již bylo dosaženo určitého pokroku[8] na evropské i vnitrostátní úrovni. Snížení správních výdajů spojených s právní úpravou podnikání významně přispěje k inovační činnosti. Právní prostředí by současně mělo posilovat **důvěru spotřebitele v tom smyslu, že by mělo zajišťovat, aby** na inovační produkty byla uplatňována platná **ochranná opatření** stejně účinně jako na produkty stávající.

Je třeba zlepšit **posuzování dopadu právní úpravy** na inovační potřeby. Právní úprava by měla být předvídatelná, pružná, jednoduchá a účinná. Právní předpisy, které se zaměřují na politický cíl, nikoli na technické řešení, jehož prostřednictvím se tohoto cíle dosáhne, ponechávají prostor pro inovační řešení. Komise naváže na svůj „nový přístup“ k právní úpravě výrobků a bude i nadále podporovat tento typ právních předpisů. Navíc bude podporovat včasné přijímání ambiciózních standardů zaměřených spíše na výsledky než na technologii.

Komise bude pracovat na zlepšení institucionálního rámce **evropské standardizace**. Zejména bude usilovat o urychlení přijímání otevřených, interoperabilních standardů a o lepší zapojení malých a středních podniků a spotřebitelů do procesu vytyčování standardů. V oborech, které se vyznačují rychlým technologickým vývojem, jako je například informační a komunikační technologie, může snadno docházet k tomu, že se specifikace soukromých společností stanou *de facto* odvětvovým standardem. V takovém případě je důležité, aby se nestaly překážkou vstupu na trh. Rychlé přijímání otevřených, interoperabilních standardů je navíc, jak se ukázalo v odvětví mobilních komunikací, klíčem k celosvětovému úspěchu evropských společností. Komise bude v tomto směru i nadále spolupracovat s evropskými organizacemi pro standardizaci a dalšími aktéry. Zajistí, aby evropské právní předpisy usnadňovaly používání těchto standardů.

Ochrana duševního vlastnictví je další nutnou podmínkou pro inovace. Bez odpovídající ochrany vynálezů a děl neexistuje motivace k investicím do nich. Kromě toho může být ohrožena možnost jejich využití autory jako aktiva. Stanovení dostupných patentových

---

[8] Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Provádění lisabonského programu Společenství: strategie pro zjednodušení právního prostředí“, KOM(2005) 535, 19. 10. 2005.

postupů uvádějících do rovnováhy náklady s kvalitou a právní jistotou, doprovázené včasným, efektivním a předvídatelným řešením sporů, musí být prioritou; jde zejména o potřebu malých a středních podniků. Komise je i nadále přesvědčena, že nejdůležitějším krokem je přijetí „nákladově efektivního“ **patentu Společenství**. Do té doby, aby se odstranily závažné překážky inovací, měly by členské státy spolu s Komisí zvýšit efektivitu dosavadního patentového systému prostřednictvím ratifikace londýnského protokolu a pokrokem v dohodě EPLA *(European Patent Litigation Agreement),* zatímco budou zajišťovat jejich soulad se zákony Společenství.

V návaznosti na závěry Rady[9] a veřejné konzultace o budoucí patentové strategii prováděné Komisí předloží Komise novou patentovou strategii před koncem roku 2006. Mimo to bude pracovat na komplexnější strategii ochrany práv duševního vlastnictví, aby podpořila koloběh inovativních myšlenek. Tato strategie musí být integrovaná a finančně dostupná. Je zapotřebí větších snah o zvýšení povědomí o praktických stránkách ochrany duševního vlastnictví mezi subjekty provádějícími inovace. Tyto snahy by měly být zacíleny zejména na malé a střední podniky a státní výzkumné organizace.

Vhodnost stávajících mechanismů ochrany práv duševního vlastnictví pro potřeby odvětví služeb musí být prozkoumána zvlášť. Zvláštní výzvou je zajištění vhodnosti stávajících mechanismů pro zpoplatnění autorských práv pro nové digitální služby. Komise provádí celkový průzkum acquis v oblasti autorského práva s cílem zajistit, aby právní rámec i jeho provádění vedly k rozvoji nových produktů, služeb a modelů podnikání a jejich uživateli řízenému vylepšování, které mohou být nabízeny přes hranice. Komise chce před koncem roku předložit iniciativu „odvodů z autorského práva“.

A konečně pro ochranu evropských společností je klíčové lepší prosazování ochrany práv duševního vlastnictví na zahraničích trzích. Komise zaměří svou snahu na vymezený prioritní okruh zemí. Bude přiděleno více finančních prostředků na podporu držitelů práv, zejména malých a středních podniků, a na poskytování pomoci v souvislosti s určitými problémy s ochranou práv duševního vlastnictví ve třetích zemích.

2.4. Podpora spolupráce mezi aktéry

Být součástí většího seskupení je pro podnik významnou výhodou v konkurenčním boji. **Seskupení** pomáhají překonat mezeru mezi podnikáním, výzkumem a finančními zdroji, čímž umožňují rychlejší zavádění znalostí na trh. Úspěšná seskupení podporují hospodářskou soutěž a zároveň spolupráci. Zvyšují produktivitu, přitahují investice, podporují výzkum, posilují průmyslovou základnu a vyvíjejí vlastní výrobky nebo služby a přispívají k rozvoji dovedností. Seskupení světové třídy přitahují nadané mozky, které se starají o trvalý tok inovací – nejznámějším příkladem je Silicon Valley.

Proto se „politika seskupení (klustrů)“ stává významnou součástí inovačních politik členských států, jak ukazují národní programy reforem, a proto jsou také politiky seskupení podporovány nástroji Společenství. Nová generace programů evropské regionální politiky na období 2007 – 2013 prosazuje přístup založený na regionálních inovačních seskupeních, a to nejenom v rozvinutých městských centrech, ale i v chudších nebo venkovských regionech. Právě na úrovni regionů se totiž jednotlivé podniky, zejména malé a střední, setkávají mezi

---

[9] Zasedání Rady o konkurenceschopnosti (vnitřní trh, průmysl a výzkum), 29.-30. května 2006, závěry 9334/06 (prozatímní znění).

sebou navzájem a centry vzdělávání a technologie. Blízkost je proto klíčovým faktorem v inovačním procesu a zvyšuje účinnost inovační politiky, je-li tato ušita na míru regionálním a místním potřebám. Nový rámec státní podpory pro výzkum, vývoj a inovace, který bude Komisí přijat před koncem tohoto roku pomůže členským státům lépe zaměřit své rozpočty podpory mimo jiné na podporu inovativních seskupení.

Pro to, aby Evropa mohla plně těžit z potenciálu svých seskupení, musí tato seskupení zároveň dosáhnout kritické velikosti a strategické orientace prostřednictvím **zvýšené a zlepšené mezinárodní evropské spolupráce** probíhající přes hranice jednotlivých států. Tím se zvyšuje šance na vytvoření evropských seskupení světové třídy. Na podporu tohoto procesu bude Komise zejména mapovat silné stránky národních a přeshraničních seskupení a stimulovat praktickou spolupráci mezi regionálními orgány a příslušnými hospodářskými činiteli nebo sdruženími; bude též podporovat součinnost mezi podněty seskupení. První výsledky této iniciativy budou předloženy na konferenci ministrů na podzim roku 2007 s cílem dosáhnout společného programu v souvislosti se seskupeními.

Znalostní ekonomika se spoléhá na přenos znalostí od jejich tvůrců k těm, kdo je používají a dovedou na nich stavět. Je třeba zlepšit předávání znalostí mezi státními výzkumnými organizacemi a třetími stranami (včetně odvětvových organizací a organizací občanské společnosti). Členské státy se vyzývají, aby tuto potřebu zohlednily ve svých inovačních politikách. To napomůže vytváření nových tržních příležitostí na základě výzkumu. V této souvislosti by měly obzvláště důležitou úlohu sehrát státní výzkumné organizace, které zastávají asi jednu třetinu celkové výzkumné a vývojové činnosti v Evropě. Všechny z rozmanitých forem přenosu znalostí – smluvní výzkum, společný výzkum, udělování licencí, publikování a výměny zkušených výzkumných pracovníků mezi veřejným a soukromých sektorem – by potřebovaly další vylepšení a dokonalejší vedení.

Komise předloží sdělení o zlepšení **přenosu znalostí** mezi státní výzkumnou základnou a průmyslem v celé Evropě. Toto sdělení poskytne obecné pokyny, jak se mohou státní orgány vypořádat s největšími překážkami, které v současné době existují, a jak lze nejlépe kombinovat vlastnictví a využívání výsledků výzkumu a vývoje a s nimi související práva duševního vlastnictví se základními úkoly státních výzkumných organizací.

Komise dále zoptimalizuje své **sítě podporující podnikání a informační sítě**. To podnítí a usnadní přejímání nových myšlenek a jejich přeměnu v prodejné výrobky a služby, zejména na straně malých a středních podniků. Zejména to pomůže zajistit, aby inovační centra (Innovation Relay Centres, IRC) a Euro Info Centra poskytovala malým a středním podnikům prvotřídní služby.

Sdělení „Plnění programu modernizace pro univerzity“[10] již poukázalo na řadu důležitých kroků, které by mohly umožnit evropským univerzitám zlepšit jejich výkon, včetně většího a efektivnějšího přispění k inovačnímu procesu. Klíčem k tomu je zajistit univerzitám větší autonomii pro rozvoj jejich vlastních strategií. Je třeba posilovat strukturovaná a strategická partnerství mezi podniky a univerzitami. To vyžaduje více příležitostí k výměně pracovníků, výuku a podporu podnikání na univerzitách a zřizování technologických parků při univerzitách s dostatečnou finanční podporou pro vedlejší produkty výzkumu. Toto pomůže přemostit kulturní propast, která často odděluje universitní výzkum od potřeb podniků.

---

[10] Sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu: Plnění programu modernizace pro univerzity: vzdělávání, výzkum a inovace, KOM(2006) 208, 10.5.2006.

Vytváření vazeb mezi univerzitami a místní občanskou společností by také napomohlo lepšímu přejímání inovací na místní a regionální úrovni.

V říjnu letošního roku zamýšlí Komise předložit návrh na zřízení **Evropského technologického institutu (EIT)**[11]. Institut bude integrovaným partnerstvím vědy, podniků a akademické obce, jehož veškeré iniciativy budou ztělesněním vynikající kvality. Má se stát hlavní hnací silou a novým modelem pro inovace ve strategických mezioborových oblastech, kde existuje potenciál pro vytváření inovačních řešení a obchodních výhod s významným dopadem na konkurenceschopnost Evropy. Institut svede dohromady nejlepší evropské studenty a výzkumné pracovníky, aby pracovali bok po boku s předními podniky na vývoji a využívání znalostí a výzkumu a aby rozšiřovali dovednosti v oblasti řízení výzkumu a inovací. Podniky budou do činnosti EIT plně zapojeny, od členství v jeho správní rady až po zapojení do všech stránek výzkumu a vzdělávání, od stanovení a provádění vzdělávacích aktivit až po aktivní účast na výzkumu.

2.5. Finanční podpora výzkumu a inovací

Pro inovace je zapotřebí prvotřídní výzkum, plánovaný a prováděný za obousměrné komunikace mezi výzkumnými pracovníky a podnikatelského světa. Výzkumné aktivity v Evropě již získaly větší zaměření prostřednictvím **evropských technologických platforem**, které jsou vedeny průmyslem a svádějí dohromady aktéry včetně výzkumných pracovníků a finančního světa. I když nejsou nástrojem rámcového programu pro výzkum a technologický rozvoj, velká většina výzkumných programů vytyčených platformami byla zohledněna v koncepci návrhů Komise pro sedmý rámcový program. Na zasedání Evropské rady v březnu 2006 si navíc všechny členské státy vytyčily vnitrostátní cíle pro výzkum, jejichž splnění by zvýšilo úroveň investic do výzkumu a vývoje v Evropské unii do roku 2010 z 1,9 % HDP na 2,6 %. To je krok správným směrem; hlavní výzva nyní spočívá ve vytvoření prostředí příznivého pro soukromé investice do výzkumu, vývoje a inovací.

Sedmý rámcový program podpoří financování společného výzkumu v Evropě v období 2007 – 2013, které bude zajišťováno prostřednictvím směsice existujících a nových programů. Zřízení **evropské výzkumné rady** (ERC) položí velký důraz na soutěž o vysokou kvalitu tím, že bude směřovat prostředky na úrovni EU do nejlepšího hraničního výzkumu.

Společné technologické iniciativy, nový systém financování na základě sedmého rámcového programu, nabídnou nový rámec pro realizaci zvláště ambiciózních výzkumných a technologických programů, které vyžadují vysoké veřejné a soukromé investice na evropské úrovni. Půjde o iniciativy, u nichž vzhledem k jejich působnosti a rozsahu nepostačují existující systémy financování k dosažení žádoucích cílů. Tím, že svedou dohromady aktéry kolem společně dohodnutých výzkumných programů, které si žádá průmysl, společné technologické iniciativy urychlí vytváření nových znalostí, zlepší přejímání výsledků výzkumu do strategických technologií a pomohou rozvinout potřebnou specializaci v technologicky náročných sektorech, které určují budoucí průmyslovou konkurenceschopnost EU. Potenciální společné technologické iniciativy byly pro začátek identifikovány v šesti oblastech, které skýtají významné možnosti pro posílení inovační kapacity Evropy. Další oblasti mohou být navrženy v budoucnu na základě zkušeností.

---

[11] Evropský technologický institut: další kroky k vytvoření Evropského technologického institutu; sdělení Komise Evropské radě: KOM(2006) 276, 8.6.2006.

Členské státy rozhodly, že **nové programy politiky soudržnosti na období 2007 – 2013** by se měly snažit „vyhradit“ velkou část celkové finanční částky 308 miliard EUR na investice do znalostí a inovací. Všechny členské státy a regiony byly vyzvány, aby si v této oblasti vytyčily ambiciózní cíle. To je také v souladu se strategickými obecnými zásadami Společenství pro politiku soudržnosti 2007 – 2013, které vyzvaly členské státy a regiony k jednoznačnému vyčlenění rezerv na experimentální činnost a investice do inovací na základě vnitrostátních a regionálních inovačních strategií. To umožní členským státům stavět na silných výzkumných a inovačních systémech z celé Evropy, včetně systémů podporujících inovace na regionální úrovni. Inovativní akce bude spolufinancovány také z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova; tyto akce budou zaměřeny na vývoj nových produktů vysoké kvality a přidané hodnoty a na podporu udržitelného využívání přírodních zdrojů. Je třeba dosáhnout lepší synergie mezi snahami na podporu inovací na vnitrostátní úrovni a na úrovni Společenství a plně využívat všechny dostupné nástroje Společenství k podpoře vnitrostátních programů inovační politiky.

Program pro konkurenceschopnost a inovaci (CIP) podporuje inovace tím, že sdružuje akce na podporu inovací včetně inovací v energetice, ekologických inovací a inovací v informačních a komunikačních technologiích v úzké koordinaci se sedmým rámcovým programem pro výzkum a vývoj. CIP zejména počítá s 60% navýšením finančních nástrojů na podporu podnikání a inovací. Nedávné sdělení o financování růstu malých a středních podniků upozornilo na další akce ke zlepšení přístupu k financím, které by mohly vést ke ztrojnásobení investic rizikového a rozvojového kapitálu v počáteční fázi v EU do roku 2013.

Komise ve spolupráci s EIB zavede **finanční nástroj na sdílení rizik** (**RSFF**), který bude sloužit k podpoře investic do rizikových projektů výzkumu, technologického rozvoje a demonstrací prostřednictvím půjček a záruk. Společenství přispěje na RSFF až 1 miliardu EUR z vybraných témat a aktivit sedmého rámcového programu, další až 1 miliardu EUR poskytne EIB. Posílením možností EIB, pokud jde o financování v oblasti výzkumu, Společenství zmobilizuje aktivity řady evropských bank a finančních institucí v oblasti výzkumu a inovací, čímž dojde ke zvýšení soukromých investic a financování v této oblasti.

Jakožto další krok ke zlepšení přístupu k financím pro rozvoj podniků, včetně odvětví služeb, spustila Komise ve spolupráci s Evropským investičním fondem inovativní iniciativu používání strukturálních fondů pro umožnění přístupu malým podnikům k financím. Tento takzvaný **JEREMIE** („Joint European Resources for Micro-to-Medium Enterprises“, *Společné evropské zdroje pro nejmenší až střední podniky*). JEREMIE bude fungovat v rámci programů politiky soudržnosti na podporu členských států při vývoji dobře navržených finančních nástrojů ve prospěch malých a středních podniků, kde je EIF připraven pomáhat manažerům programů se složitým úkolem přípravy poskytování různých forem rizikového kapitálu podle regionální potřeb a priorit. Členské státy se vyzývají, aby jako dodatečný zdroj kapitálu a zkušeností této iniciativy plně využívaly.

Komise nedávno přijala **nové obecné zásady pro státní podporu** pro rizikový a rozvojový kapitál[12]. Do konce roku bude Komisí přijat nový rámec pro státní podporu na výzkum, vývoj a inovace. Tyto přístupy společně umožní členským státům lépe zacílit státní podporu na tržní

[12] Obecné zásady Společenství pro státní podporu na podporu investic rizikového a rozvojového kapitálu v malých a středních podnicích z 19.7.2006 http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/others/risk_capital_guidelines_en.pdf.

selhání, která brání poskytování rizikového a rozvojového kapitálu a dostatečných finančních prostředků na výzkumné a inovační činnosti. V rámci pro výzkum, rozvoj a inovace zamýšlí Komise stanovit rozšířené kategorie výzkumu a vývoje a inovací a začlenit množství cílených opatření na podporu inovací, jako například podporu na zakládání mladých inovativních podniků, poradenské a podpůrné služby, půjčování kvalifikovaných pracovníků, procesní a organizační inovace a inovační seskupení. Členské státy by měly své rozpočty státní podpory znovu orientovat směrem k těmto opatřením s plným respektem ke svému závazku „nižší a lépe zaměřené podpory".

Dalším potenciálně významným politickým nástrojem, který mohou členské státy použít ke stimulaci výzkumu a inovací v podnicích a soukromých investic s úplným dodržováním práva Společenství, jsou **daňové pobídky**. Řada členských států nedávno zavedla nové pobídky nebo posílila pobídky stávající. Členské státy by měly také zohlednit osvědčené postupy, které umožňují zlepšit efektivitu obecně použitelných daňových pobídek ve prospěch rozvoje a optimalizovat jejich využívání. Komise předloží v průběhu roku 2006 sdělení s podrobnými pokyny k této problematice, která je relevantní pro koncepci a vyhodnocování obecně použitelných daňových pobídek na výzkum a vývoj.

2.6. Jít příkladem: úloha vlád

Veřejný sektor musí sám jít příkladem v přijímání inovačních přístupů a využívání nových technologií a postupů ve veřejné správě. To umožní lépe naplnit potřeby občanů a zvýšit kvalitu veřejných služeb, včetně zlepšení produktivity.

Informační a komunikační technologie (ICT) jsou nedostatečně využívány v celé EU, ale o veřejném sektoru to platí obzvláště. ICT jsou rozhodující pro vývoj veřejných služeb: širší využívání ICT ve veřejných službách (např. v odvětví zdravotnictví) by nejenom zlepšilo produktivitu veřejného sektoru, ale mohlo by i otevřít rozsáhlé trhy pro inovační produkty a služby ICT.

Zdokonalená praxe **zadávání veřejných zakázek** může pomoci zlepšit přejímání inovačních výrobků a služeb na trh a současně zvýšit kvalitu veřejných služeb na trzích, kde je veřejný sektor významným zákazníkem. Veřejní zadavatelé mohou při zadávání zakázek popisovat své potřeby zeširoka a na bázi požadovaného výkonu, což umožní zájemcům přijít s lepší a pestřejší nabídkou řešení daného problému. Veřejný sektor se musí stát „inteligentním zákazníkem", který ví, co koupit, jak to koupit a kdo to má koupit. Jak navrhuje Ahova zpráva, měl by také brát v úvahu náklady vzniklé během životnosti výrobku nebo služby a nezaměřit se jen na náklady v době nákupu. Veřejní zadavatelé také mohou spojit síly při výměně odborných posudků a myšlenek, aby dosáhli kritické velikosti objednávky. To by stimulovalo poptávku po inovacích a zároveň by to orgánům veřejné správy umožnilo získat kvalitnější produkty a služby.

Takzvané předkomerční zadávání zakázek je pro veřejné orgány v Evropě zatím nevyužitou příležitostí. Kupříkladu v USA hraje důležitou úlohu v hospodářství nejen pro inovace spojené s obranou, kosmonautikou a bezpečností, ale i v dalších veřejných sektorech jako doprava, zdraví, energetika a informační a komunikační technologie. Pokud na trhu neexistují komerční řešení, může předkomerční zadávání zakázek pomoci orgánům veřejné správy získat technologicky inovativní řešení vytvořená podle jejich potřeb. Při předkomerčním zadávání zakázek nepředepisuje zadavatel konkrétní výzkumné a rozvojové řešení, které je třeba vyvinout, ale žádá o alternativní řešení, která by mohla vyřešit problém veřejného zájmu.

Inovačním řešením mohou napomoci dlouhodobé plány oznamované trhu a technický dialog mezi zákazníky a trhem. Směrnice o zadávání veřejných zakázek[13] přijaté v roce 2004 skýtají prostor pro zakázky orientované na inovace. Tyto směrnice navíc obsahují ustanovení, která by měla mít příznivý dopad na usnadnění přístupu malých a středních podniků na trhy veřejných zakázek a jejich účast na těchto trzích. Veřejné subjekty by měly těchto příležitostí využívat. Členské státy se vyzývají, aby přijaly konkrétní opatření na podporu inovací a výzkumu prostřednictvím vylepšených postupů zadávání veřejných zakázek ve svých vnitrostátních reformních programech, jak bylo navrženo v integrovaných hlavních směrech obnovené lisabonské strategie pro růst a zaměstnanost.

Služby Komise připravují příručku o možnostech, které nabízejí směrnice o zadávání veřejných zakázek pro komerční i předkomerční předkládání návrhů orientovaných na inovace; bude vydána během tohoto roku. Je to významným krokem v procesu zvyšování povědomí o možnostech zadavatele podpořit inovace.

3. USNADNĚNÍ VZNIKU „ROZHODUJÍCÍCH TRHŮ“ ŘÍZENÝCH INOVACEMI (LEAD MARKETS)

Účinnější a konkurenceschopnější rámcové podmínky jsou předpokladem úspěšného přijímání inovací v EU, ale nebudou stačit k vyrovnání trvalého inovačního zaostávání EU za jejími hlavními konkurenty. Jak správně poznamenala Ahova zpráva, Evropa se musí snažit vytvářet trhy vstřícné k inovacím cílenějším způsobem tvorby podmínek pro usnadnění převodu technologických i netechnologických inovací do komerčních produktů.

Proto se navrhuje spustit **novou iniciativu „rozhodujících trhů“** zaměřenou na usnadnění vývoje a marketingu nových inovačních výrobků a služeb ve slibných oblastech. Záměrem je určit oblasti, v nichž by odstranění překážky zásadně přispělo ke konkurenčnímu postupu a vedlo by k vývoji nových trhů. To zahrnuje zejména koordinovaný přístup, který spojuje opatření dodávky, jako např. podpora výzkumu, která bude stanovena v sedmém rámcovém programu, s akcemi zaměřenými na pochopení a stimulaci konkurenční poptávky trhu po inovativních výrobcích a službách. Političtí činitelé mohu kupříkladu prozkoumat právní prostředí, lépe využívat možností plynoucích z pravidel pro zadávání veřejných zakázek a zlepšovat celkové tržní prostředí pro podporu kultury vstřícné k inovacím. Taková iniciativa pomůže vytvořit dynamický cyklus rostoucí poptávky a inovací prostřednictvím usnadnění rychlých reakcí, aniž by byli „vybíráni vítězové“ nebo podsouvány konkrétní technologie.

Konkrétněji, při pohlížení na všechny dostupné politické nástroje by měl být použit systémový a prozíravý přístup a tyto nástroje budou využívány kombinovaným způsobem, aby se zajistil včasný nástup příhodných tržních podmínek pro realizaci nových technologií. To bude vyžadovat jednotný přístup členských států a Společenství, který náležitě přihlédne k obdobným iniciativám členských států.

Stanovení prioritních oblastí by mělo být řízeno trhem, s plným respektem k potřebě uchránit volnou a spravedlivou hospodářskou soutěž. Aniž by z této iniciativy byly vyňaty jakékoli oblasti, existuje jasný veřejný zájem pomoci při tvorbě řešení, která poskytnou odpovědi na problémy občanů. Budou to zejména oblasti, kde veřejné orgány hrají klíčovou roli v odstraňování stávajících překážek přijímání nových produktů trhem, když působí jako

[13] Směrnice č. 2004/18/ES a 2004/17/ES.

regulátor, zákazník nebo usnadňují situaci. Nemělo by se tak však dít na úkor podpory inovací v tradičnějších odvětvích.

Komise je přesvědčena, že pokud ukáže, že inovace mohou pomoci při řešení těchto problémů, bude takový přístup základním příspěvkem k vytvoření společnosti vstřícné k inovacím prostřednictvím zvýšené důvěry občanů v její přínos.

Prakticky vzato může Komise čerpat z technologických platforem a inovačních panelů iniciativy INNOVA[14], které jsou dobře situovány k tomu, aby mohly zjistit překážky a možnosti ve vztahu ke specifickým technologickým oblastem a odvětvím. Zvláště agendy dlouhodobého strategického výzkumu při technologických platformách tvoří dobrý základ, podle nějž lze hodnotit opatření.

Ekologické inovace jsou oblastí, která nabízí slibné vyhlídky na vytvoření rozhodujících trhů vstřícných k inovacím. Přitažlivost ekologických inovací lze posílit environmentální politikou, zejména prostřednictvím dobře navržené regulace a rozvoje tržně orientovaných nástrojů. Mohl by být například zaveden mechanismus, jehož pomocí by se současný „nejlepší výkon“ daného souboru produktů na trhu stal v určitém časovém rámci referenčním standardem , aby přiměl ostatní podniky se mu přizpůsobit. Ekologické inovace mohou být rovněž propagovány prostřednictvím posílení spolupráce mezi výzkumem a podniky ve slibných oblastech, jako je stavebnictví, vodohospodářství, bioprůmysl, zachytávání a skladování uhlíku nebo recyklace.

Jako součást ekologických inovací může stanovení cílů pro zlepšení energetické účinnosti sloužit jako model pro další aspekty energetiky: Nadcházející akční plán na toto téma k tomuto cíli přispěje konkrétněji. Mělo by to být viděno v širších souvislostech nedávné Zelené knihy[15] o evropské strategii pro udržitelnou, konkurenceschopnou a bezpečnou energii a nadcházejícího přezkumu evropské energetické strategie *(European Strategic Energy review)*.

Příklad potenciálního rozhodujícího trhu vstřícného k inovacím: inteligentní, nízkoenergetické budovy

Vznik rozhodujícího trhu pro „inteligentní, nízkoenergetické budovy“ by zajistil nové podnikatelské příležitosti (např. promyšlené služby, stavební jednotky, součásti a materiály a nové zdroje dodávky energií) a podstatně by přispěl k zmírnění závislosti Evropy na fosilních energiích a snížení emisí skleníkových plynů a jiných znečišťujících látek.

Koncept „inteligentní, nízkoenergetické budovy“ nabízí příležitost pro zcela nový evropský trh bohatý na technologie, který má pochopitelně vývozní potenciál. Evropská technologická platforma pro stavebnictví již svedla dohromady, pod vedením průmyslu, širokou škálu zainteresovaných stran (např. organizace zákazníků / uživatelů, společnosti dodávající energie, místní-regionální orgány, výrobce materiálů, výrobce zařízení, architekty, inženýry a hlavní technology) aby vytvořili strategickou agendu výzkumu. Prověřuje rovněž opatření na straně poptávky, která by mohla stimulovat poptávku po inovativních technologiích a službách, jako např. iniciativě na propagaci energetické účinnosti ve veřejném sektoru,

[14] Viz inovační panely evropské iniciativy INNOVA na adrese http://www.europe-innova.org/index.jsp.

[15] Zelená kniha o energetické účinnosti, KOM(2005) 265, 22.6.2005.

zlepšení ve struktuře zadávání veřejných zakázek a změny v nakládání s právy duševního vlastnictví[16].

Je třeba, aby agenda evropské politiky odstranila zbývající překážky a zajistila rozšíření a používání metod a kritérií hodnocení výkonu a aby konzistentním způsobem zapojila stávající nařízení a iniciativy, např. směrnice EU o stavebnictví a energetické účinnosti, akční plány EU, vnitrostátní nařízení, zelenou knihu o energetice a závazky o emisích z Kjóta.

Další příklady takových oblastí zahrnují **vnitřní bezpečnost a obranu**, která se stala záležitostí globálních obav. Inovativní přístupy lze očekávat v oblastech jako např. veřejná doprava, organizace veřejných prostranství a ochrana hranic; **vesmír**, který postupem času nabízí velkou oblast působnosti pro inovace špičkových technologií (zejména soukromí investoři používající systémů Galileo[17] a GMES (Globální sledování životního prostředí a bezpečnosti), vlajkových vesmírných programů Komise, by se měli podělit o znalosti systému a jeho možnosti pro podnikání s potenciálními dalšími uživateli v odvětví kosmonautiky i mimo něj, aby zvýšili jejich povědomí o možných řešeních založených na kosmonautice); **dopravu**, kde poptávka po energetické účinnosti poskytuje obrovské příležitosti; **mořské technologie a produkty umožňující nové využití moří,** jako hluboké mořské vrty, průzkum modré biotechnologie, pěstování na volném moři a obnovitelné energie, technologie monitorování a dohledu nad mořskými prostory; **zdraví,** které má nesmírný potenciál růstu pro inovativní produkty a služby (včetně zejména e-zdraví a poskytování přizpůsobených řešení, která umožní seniorům pokračovat v nezávislém životě, farmaceutických a lékařských zařízení, kde mohou inovace přinést pacientovi přímý užitek a zlepšit konkurenceschopnost) nebo **blahobyt a kultura** (například služby kreativního obsahu, které dosahují nové dimenze s rozšiřováním vysílacích sítí, které občanům a podnikům umožňují přístup ke všem druhům kreativního obsahu jako je audiovizuální, hry, informace o kultuře a to doma i v na cestách) jsou příklady trhů, kde má veřejný sektor hrát roli.

Komise provede podrobnou analýzu založenou na informacích z rozličných zdrojů, včetně veřejných konzultací, aby určila možné oblasti, kde by kombinace opatření pro dodávku a poptávku mohla napomoci výskytu trhů vstřícných k inovacím. S tímto záměrem již byly zahájeny konzultace evropských technologických platforem a inovačních panelů evropské iniciativy INNOVA. Na základě výsledků obou konzultací a eventuelně dalších užitečných vstupů (jako např. z regionálních inovačních sítí v rámci budoucí iniciativy Regiony pro hospodářskou změnu) a analýzy opatření potřebných k podpoře tvorby takových rozhodujících trhů a jejich vlivu navrhne Komise **komplexní strategii**. Přitom také vyzdvihne očekávaný pozitivní dopad na růst a zaměstnanost. Prvním krokem bude testování tohoto konceptu v roce 2007, v pilotní fázi uplatněním na omezený počet oblastí.

Komise hodlá provádět tuto iniciativu rozhodujících trhů vstřícných k inovacím ve stávajícím právním a institucionálním rámci. Rozhodujícím krokem, který vytvoří skutečný rozdíl, je úplný politický závazek všech příslušných aktérů pomáhat určit a odstranit možné překážky vytvoření trhů vstřícných k inovacím. Komise bude tento proces rovněž řídit a podpoří spolupráci směrem ke společné agendě.

---

16 Odvětví stavebnictví se v současnosti příliš nespoléhá na formální prostředky ochrany duševního vlastnictví a patenty.

17 S cílem splnit požadavky co nejširšího okruhu uživatelů by měla být, v koordinaci s již existujícími soutěžemi, prozkoumána myšlenka na soutěž pro mladé vynálezce na téma budoucího uplatnění signálu Galileo na úrovni EU.

4. LEPŠÍ EVROPSKÁ SPRÁVA INOVACÍ

Zlepšení výkonu EU v oblasti inovací bude vyžadovat dlouhodobý závazek v širokém rámci politik. Tento výsledek neumožní jediný aktér nebo vyšší míra růstu. Pouze spojené úsilí všech veřejných a soukromých zainteresovaných stran, které případně potáhnou za jeden provaz a v příslušných případech budou soutěžit, povede k tomu, že společnost přijme inovace potřebným způsobem.

Politické vedení je nezbytné zejména pro řízení **strukturální změny,** která je nevyhnutelně spojena s společností založenou na znalostech a vstřícnou k inovacím, kterou chce toto sdělení propagovat. I podniky musí hrát svou úlohu a při usnadňování přijímání inovací ukázat smysl pro **sociální odpovědnost podniků**. Zvýšení investic do výzkumu a inovací je nejlepším způsobem zvýšení jejich konkurenceschopnosti. Zároveň, jako součást sociálně odpovědného chování, by si měly být podniky vědomy toho, že rychlé technologické změny mohou vyvolat obavy obyvatel. Pomoc při řešení těchto obav zvýší důvěru občanů v inovace. Inovace musí být organizovány způsobem, který podporuje nejen přijetí změn, ale poskytuje i příležitosti v řízení lidských zdrojů, které povedou k vyšší produktivitě.

Na politické úrovni musí být inovace i nadále uznávány a soudržně podporovány členskými státy jako **klíčová priorita v rámci stávajícího partnerství pro růst a zaměstnanost**. Zasedání Evropské rady na jaře roku 2005 a 2006 tento přístup podpořilo, ale je třeba učinit více, aby byly inovace stále na očích a na čelních místech evropské agendy. Komise vítá záměr předsednictví diskutovat o inovacích na neformální schůzce hlav států a vlád dne 20. října 2006 v Lahti. Komise doufá, že výsledkem summitu v Lahti budou prohlášení na podporu inovací proměněná členskými státy v konkrétní činy.

K provádění politických orientací předložených tímto sdělením **je třeba zlepšené správy struktury pro inovace**. Měla by se týkat inovací na všech úrovních. Prioritou musí být vytvoření silného systému inovací ve všech **členských státech**, které staví na všech hnacích motorech inovací popsaných v tomto sdělení, včetně vzdělání, výzkumu, šíření znalostí, podnikání a financí. Za tímto účelem se navrhuje, aby členské státy použily vnitrostátní koordinační mechanismy vytvořené lisabonským procesem k monitorování účinného provádění inovačních strategií.

Struktura správy obnovené lisabonské strategie poskytuje fórum pro politické debaty a výměnu osvědčených postupů v oblasti inovací na **úrovni EU** v souvislosti s multilaterálním dohledem podloženým smlouvami. Tématická diskuze o inovacích v různých útvarech Rady na podzim 2006 poskytne příležitost informovat výroční zprávu Komise o pokroku za rok 2007 a další rozhodnutí Komise na jaře 2007. Komise bude při hodnocení zpráv o pokroku při provádění národních programů reforem – které mají být doručeny do 15. října – zvláště pečlivě hodnotit reformy členských států a politiky věnované inovačnímu systému, a poskytne o tom informace ve výroční zprávě o pokroku. V této souvislosti se vyzývá Rada pro konkurenceschopnost, aby pravidelně hodnotila vliv vnitrostátních inovačních politik na konkurenceschopnost.

Cyklus správy obnovené lisabonské strategie navrhuje přijetí integrovaných pokynů, jimiž by se proces řídil po dobu tří let. Další revize integrovaných pokynů v roce 2008 pro další tříleté období bude příležitostí pro to, aby odrážely zkušenosti získané s cyklem v národních programech reformy za cyklus správy 2005-2008 předložených v tomto sdělení. Hodnocení dopadu právních předpisů Společenství již výslovně vyžaduje, aby se bral v úvahu účinek

regulací na inovace: Tato opatření budou hodnocena s cílem posílit je v souvislosti s obecnými přezkumy pokynů Komise pro posuzování dopadů.

Hlavní kompetence pro propagaci inovací často mají na **regionální úrovni**. Proto by měly být regiony zapojeny do přípravy a provádění národních programů pro reformu, včetně tvorby vlastních regionálních strategií. Je třeba vyvinout další úsilí, aby se usnadnilo seznamování s politikou a šíření osvědčených postupů přes hranice. V tomto směru nabídne evropská iniciativa INNOVA platformu, která svede dohromady regionální a vnitrostátní politické činitele s cílem usnadnit nadnárodní spolupráci v oblastech společného zájmu. Průmyslová seskupení (klustry) jsou toho vynikajícím příkladem. Jako součást doplňkové iniciativy předloží Komise členským státům návrhy na iniciativu Regiony pro hospodářskou změnu v rámci nových programů politiky soudržnosti. Tato iniciativy svede dohromady regiony v sítě, které budou vyvíjet osvědčené postupy v klíčových oblastech jako výzkum a inovace, a podpoří převod nových myšlenek do projektů, které budou v rámci těchto programů podporovány.

Konečně, **soukromé zainteresované strany** jsou nezbytným prvkem účinného inovačního systému, a proto musí být plně zapojeny do stanovování politických priorit. Členské státy jsou vyzvány, aby případně podpořily partnerství veřejného a soukromého sektoru, aby došlo k lepšímu zapojení soukromého sektoru do vzdělávání, výzkumu a financování.

5. PLÁN PRO INOVATIVNĚJŠÍ EVROPU

Nedostatky inovačního systému EU lze shrnout jako nedostatky inovativních zdrojů a schopností, v pobídkách pro inovace a ve vzájemném působení inovačních aktérů.

V nedávných letech bylo Komisí vynaloženo úsilí na vyřešení těchto nedostatků na vnitrostátní úrovni a na úrovni Společenství. Akční plán ohledně 3 % na výzkum[18] a sdělení Komise „Více výzkumu a inovací“ z října 2005 jsou v tomto ohledu důležitými milníky.

Stávající sdělení uvádí tato úsilí do **širších souvislostí**. Snaží se stimulovat jak stranu nabídky, tak stranu poptávky inovací. Tím odpovídá na doporučení Ahovy zprávy. Vytváří základ pro tvorbu široce založené inovační strategie, kterou požadovalo jarní zasedání Rady. Takovéhoto cíle lze dosáhnout pouze prostřednictvím široce založeného provádění na úrovni Společenství, členských států a jejich regionů. Zároveň je třeba, aby nejednaly pouze veřejné orgány, ale i odvětví podnikání a občanská společnost.

Jako součást lisabonské strategie pro růst a zaměstnanost má vysokou prioritu zejména těchto **deset akcí**:

Akce 1 : Členské státy jsou vyzvány, aby významně zvýšily poměr výdajů věnovaný na vzdělání a určily překážky ve svém **vzdělávacím systému** a bojovaly s nimi, aby propagovaly společnost vstřícnou k inovacím. Měly by zejména provádět doporučení obsažená ve sdělení „Plnění programu modernizace pro univerzity“[19] pro lepší vzdělání a inovační dovednosti.

---

[18] Sdělení Komise „Investovat do výzkumu: akční plán pro Evropu“, KOM(2003) 226 v konečném znění/2, 4.6.2003.

[19] Plnění programu modernizace pro univerzity: vzdělávání, výzkum a inovace, KOM(2006) 208, 10.5.2006.

Akce 2 : Měl by být vytvořen **Evropský technologický institut,** aby pomohl zlepšit kapacitu a výkon Evropy v oblasti inovací. Komise hodlá předložit návrh v říjnu 2006 a ETI by měl fungovat do roku 2009.

Akce 3 : Společenství a členské státy by měly i nadále vyvíjet a provádět strategii na vytvoření otevřeného jednotného a konkurenceshopného evropského **trhu práce pro výzkumníky** s atraktivními vyhlídkami na kariéru, včetně možných pobídek pro mobilitu.

Akce 4 : Aby se vyřešilo nevalné přijímání výzkumu v Evropě, přijme v roce 2006 sdělení – včetně dobrovolných pokynů a akcí členských států a dotčených zúčastněních stran – na propagaci **převodu znalostí mezi** univerzitami a jinými **veřejnými výzkumnými organizacemi** a průmyslem.

Akce 5 : Politika soudržnosti EU pro období 2007-2013 bude zmobilizována na podporu regionálních inovací. Členské státy by se měly snažit přidělit velkou část z dostupných 308 miliard eur na investice do znalostí a inovací.

Akce 6 : Do konce roku 2006 bude Komisí přijat nový rámec **státní podpory** pro výzkum, vývoj a inovace, který členským státům pomůže lépe zaměřit státní podporu na selhání trhu, která brání výzkumu a inovační činnosti. Členské státy by měly své rozpočty státní podpory přeorientovat tak, aby se zaměřily na tyto cíle, s plným respektem k jejich závazku „méně a lépe zaměřené pomoci“. Komise rovněž během roku 2006 předloží sdělení s podrobnými pokyny pro navrhování a hodnocení obecně použitelných **daňových pobídek pro výzkum a vývoj**.

Akce 7 : Na základě nedávných veřejných konzultací předloží Komise do konce roku 2006 novou **patentovou strategii** a v roce 2007 připraví komplexnější **strategii ochrany práv duševního vlastnictví**.

Akce 8 : Na základě svého přezkumu acquis autorského práva bude Komise pokračovat v práci na zajištění toho, aby právní rámec a jeho použití byly přínosem pro vývoj nových **digitálních produktů, služeb a modelů podnikání**. Zejména do konce roku 2006 představí iniciativu „odvodů z autorského práva“.

Akce 9 : Komise bude do konce roku 2007 testovat strategii na usnadnění tvorby **„rozhodujících trhů“** vstřícných k inovacím. V této souvislosti povede, po veřejných konzultacích včetně zejména konzultací s technologickými platformami a inovačními panel evropské iniciativy INNOVA, podrobnou analýzu překážek přijetí nových technologií v omezeném počtu oblastí. Zároveň Komise, s využitím těchto zkušeností, připraví komplexní strategii „rozhodujících trhů“.

Akce 10 : Komise do konce roku 2006 vydá a bude distribuovat příručku o tom, jak předkomerční a komerční zadávání veřejných zakázek může stimulovat **inovace,** aby podpořila členské státy ve využívání výhod nabízených novými směrnicemi o veřejných zakázkách.

Rámcem pro provádění těchto akcí je obnovená lisabonská strategie pro růst a zaměstnanost. To vyžaduje závazek od všech stran a zejména od členských států, že vytvoří strukturní změny k podoře inovací. Komise bude monitorovat provádění plánu jako součást **lisabonského procesu**. V nadcházející výroční zprávě o pokroku, která bude předložena v prosinci 2006, a v hodnocení národních programů reforem bude těmto oblastem věnována zvláštní pozornost.